

1. Γεώργιος Ζαλοκώστας (1805-1858)

Η αναχώρησή της

Ξυπνώ και μου είπαν, έφυγεν η κόρη που
[αγαπούσα,
και κατεβαίνω στο γιαλό,
τη θάλασσα παρακαλώ
την πικροκυματούσα.
- Εγώ τα πρωτοδέχθηκα τ' αφράτα της τα κάλλη,
μου είπε ένα κύμα, και γι' αυτό
με πόθο και με γογγυτό
φιλώ το περιγιάλι.
- Τα μάτια της, ερώτησα, μην ήταν δακρυσμένα;
Ένα άλλο κύμα μού μιλεί:
- Σαν το χαρούμενο πουλί
επήγαινε στα ξένα.
Το τρίτο κύμα ερώτησα: - Εμέ γιατί ν' αφήση
να κλαίγω και να λαχταρώ;
Περνάει το κύμα το σκληρό
χωρίς να μου μιλήση.

1. Ας θεωρήσουμε πως η πρώτη λέξη του ποιήματος, «Ξυπνώ», χρησιμοποιείται μεταφορικά: ποια στοιχεία του ποιήματος υποστηρίζουν αυτή την άποψη; Ποια σημασία έχει η μεταφορά αυτή για την κατανόηση του ποιήματος;

2. Η συνομιλία του Π.Υ. με τη θάλασσα έχει κλιμακωτό σχήμα. Μπορείτε να το εντοπίσετε; Τι επιτυγχάνει ο ποιητής με αυτή την κλιμάκωση;

3. Μπορείς να εξηγήσεις τον χαρακτηρισμό της θάλασσας ως «πικροκυματούσας»; Να λάβεις υπόψη ότι ο χαρακτηρισμός προηγείται της συνομιλίας του Π.Υ. μαζί της.

4. Θα έλεγες πως ο τίτλος του ποιήματος είναι ένας ευφημισμός;

Ο ευφημισμός είναι ένα σχήμα λόγου το οποίο χρησιμοποιείται από τον ομιλητή για να περιγράψει κάτι που έχει αρνητική έννοια με μια πιο θετική λέξη, η οποία δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα.

2. Μίλτος Σαχτούρης (1919-2005)

Η νοσταλγία γυρίζει

Η γυναίκα γδύθηκε και ξάπλωσε στο κρεβάτι
ένα φιλί ανοιγόκλεινε πάνω στο πάτωμα
οι άγριες μορφές με τα μαχαίρια αρχίσαν
να ξεπροβάλλουν στο ταβάνι
στον τοίχο κρεμασμένο ένα πουλί πνίγηκε
κι έσβησε 5
ένα κερί έγειρε κι έπεσε απ' το καντηλέρι
έξω ακουγόταν κλάματα και ποδοβολητά

Άνοιξαν τα παράθυρα μπήκε ένα χέρι
έπειτα μπήκε το φεγγάρι
αγκάλιασε τη γυναίκα και κοιμήθηκαν μαζί 10

Όλο το βράδυ ακουγόταν μια φωνή:

Ο ι μ έ ρ ε ς π ε ρ ν ο ύ ν
τ ο χ ι ό ν ι μ έ ν ε ι

(Με το πρόσωπο στον τοίχο, 1952)

1. Το ποίημα περιέχει αρκετές υπερρεαλιστικές εφιαλτικές σκηνές. Να τις εντοπίσεις και να προσπαθήσεις να τις ερμηνεύσεις.

2. Πώς θα εξηγούσες ότι «το φεγγάρι αγκάλιασε τη γυναίκα και κοιμήθηκαν μαζί»;

3. Τίνος θεωρείς ότι είναι η φωνή που ακουγόταν και τι σημαίνουν αυτά που λέει;

4. Τι σχέση έχει ο τίτλος με το περιεχόμενο του ποιήματος;

Ερώτηση και για τα δύο ποιήματα: Εντόπισε την χρονική στιγμή στην οποία τοποθετούνται τα δρώμενα στα δύο ποιήματα. Τι παρατηρείς και πώς το εξηγείς;

